

Artificiella Neuronnät

- 1 **Artificiella neuronnät**
 - Karakteristiska egenskaper
 - Användningsområden
 - Klassiska exempel
 - Biologisk bakgrund
- 2 **Enlagersnät**
 - Begränsningar
 - Träning av enlagersnät
- 3 **Flerlagersnät**
 - Möjliga avbildningar
 - Backprop algoritmen
 - Praktiska problem
- 4 **Generalisering**

- 1 Artificiella neuronnät
 - Karakteristiska egenskaper
 - Användningsområden
 - Klassiska exempel
 - Biologisk bakgrund
- 2 Enlagersnät
 - Begränsningar
 - Träning av enlagersnät
- 3 Flerlagersnät
 - Möjliga avbildningar
 - Backprop algoritmen
 - Praktiska problem
- 4 Generalisering

Artificiella neuronnät (ANN)

- Inspirerade av hur nervsystemet fungerar
- Parallell bearbetning

Artificiella neuronnät (ANN)

- Inspirerade av hur nervsystemet fungerar
- Parallell bearbetning

Vi begränsar oss här till **en** typ av ANN:

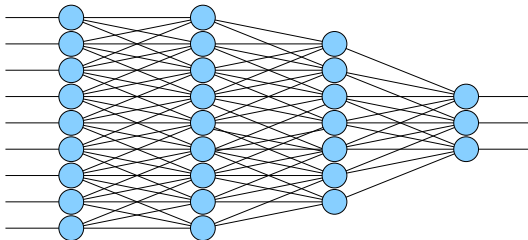
Framåtkopplade nät med lagerstruktur

Artificiella neuronnät (ANN)

- Inspirerade av hur nervsystemet fungerar
- Parallell bearbetning

Vi begränsar oss här till **en** typ av ANN:

Framåtkopplade nät med lagerstruktur

Användningsområden

Fungerar i princip som en generell "Lärande låda"!

Användningsområden

Fungerar i princip som en generell "Lärande låda"!

Klassificering

Användningsområden

Fungerar i princip som en generell "Lärande låda"!

Funktionsapproximering

Användningsområden

Fungerar i princip som en generell "Lärande låda"!

Flerdimensionell avbildning

Klassiska exempel

Klassiska exempel

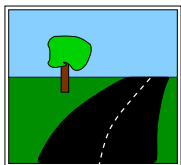
ALVINN

System för att styra en bil

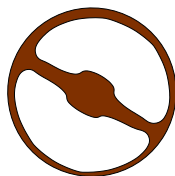
Klassiska exempel

ALVINN

System för att styra en bil

TV-bild

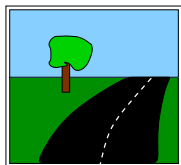

Rattutslag

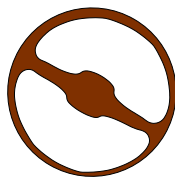
Klassiska exempel

ALVINN

System för att styra en bil

TV-bild

Rattutslag

Tränas med riktiga förarens beteende som träningsexempel

Klassiska exempel

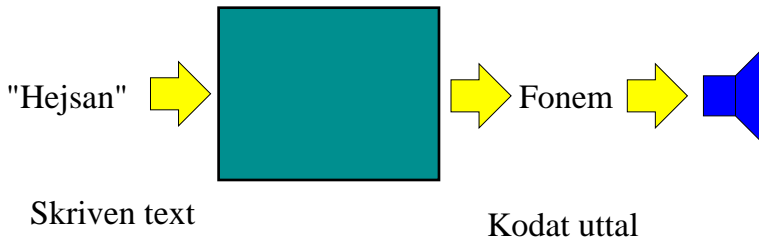
NetTalk

Program för talsyntes

Klassiska exempel

NetTalk

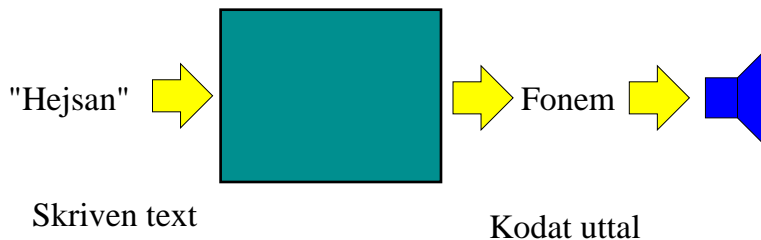
Program för talsyntes

Klassiska exempel

NetTalk

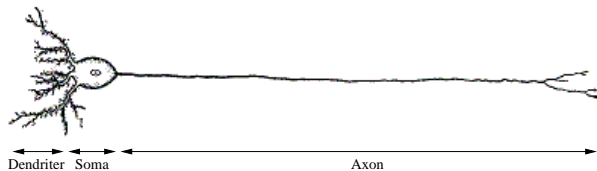
Program för talsyntes

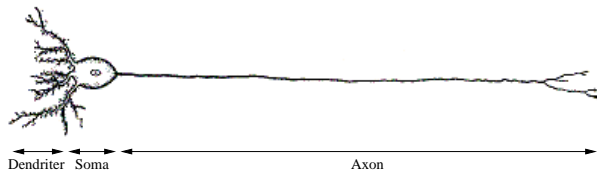
Tränas med stor databas över uttalad text

Hur fungerar riktiga nervceller?

Hur fungerar riktiga nervceller?

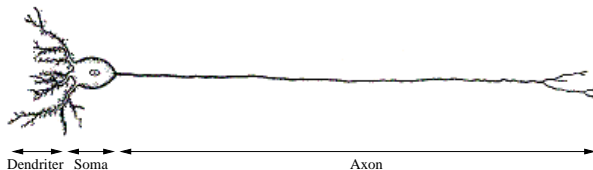

Hur fungerar riktiga nervceller?

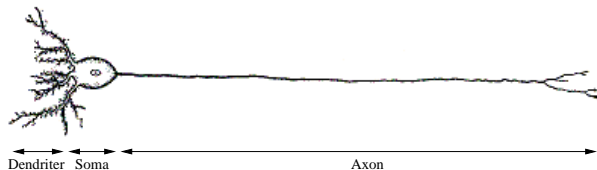
- Dendriter
- Soma (cellkropp)
- Axon

Hur fungerar riktiga nervceller?

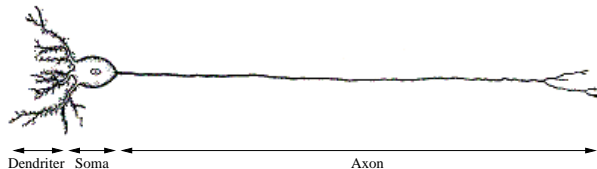
- Dendriter
Passiv mottagning av (kemiska) signaler
- Soma (cellkropp)
- Axon

Hur fungerar riktiga nervceller?

- Dendritter
Passiv mottagning av (kemiska) signaler
- Soma (cellkropp)
Summering, tröskling
- Axon

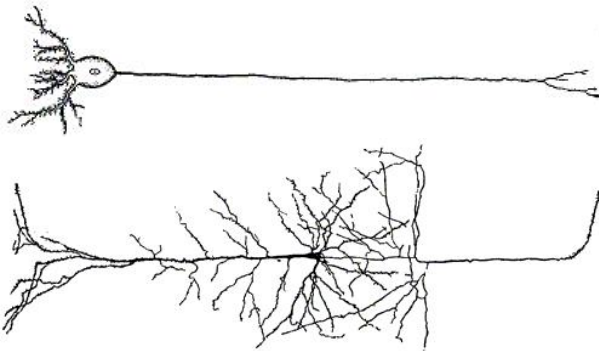
Hur fungerar riktiga nervceller?

- Dendriter
Passiv mottagning av (kemiska) signaler
- Soma (cellkropp)
Summering, tröskling
- Axon
Aktiva pulser sänds till andra celler

Nervceller kan se väldigt olika ut

Nervceller kan se väldigt olika ut

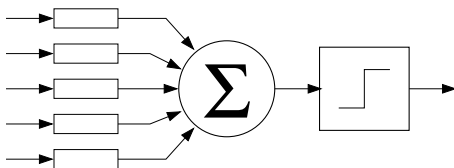

ANN-karikatyren

(en förenklad bild av informationsbehandlingen)

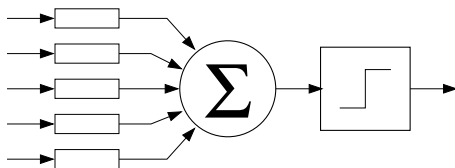
ANN-karikatyren

(en förenklad bild av informationsbehandlingen)

ANN-karikatyren

(en förenklad bild av informationsbehandlingen)

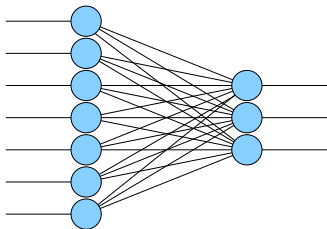

- Viktade insignaler
- Summering
- Trösklad utsignal

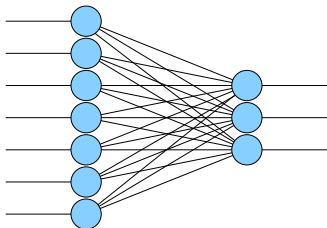
- 1 Artificiella neuronnät
 - Karakteristiska egenskaper
 - Användningsområden
 - Klassiska exempel
 - Biologisk bakgrund
- 2 Enlagersnät
 - Begränsningar
 - Träning av enlagersnät
- 3 Flerlagersnät
 - Möjliga avbildningar
 - Backprop algoritmen
 - Praktiska problem
- 4 Generalisering

Vad menas med ett *Enlagersnät*?

Vad menas med ett *Enlagersnät*?

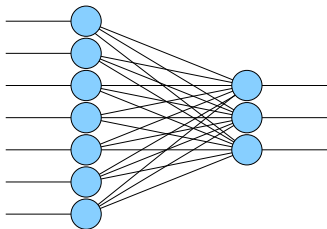

Vad menas med ett *Enlagersnät*?

Varje cell fungerar oberoende av de andra!

Vad menas med ett *Enlagersnät*?

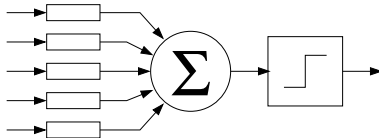

Varje cell fungerar oberoende av de andra!

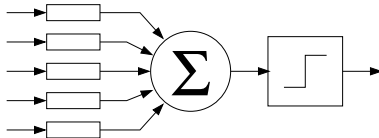
Det räcker att förstå vad **en** cell kan beräkna

Vad kan en enstaka "cell" beräkna?

Vad kan en enstaka "cell" beräkna?

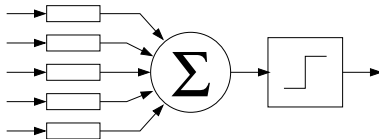

Vad kan en enstaka "cell" beräkna?

- \vec{x} Indata i vektorform
- \vec{w} Vikterna i vektorform
- Utsignalen

Vad kan en enstaka "cell" beräkna?

- \vec{x} Indata i vektorform
- \vec{w} Vikterna i vektorform
- Utsignalen

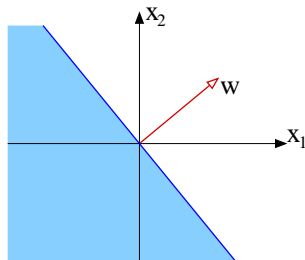
$$o = \text{sign} \left(\sum_i x_i w_i \right)$$

$$o = \text{sign} \left(\sum_i x_i w_i \right)$$

Geometrisk tolkning

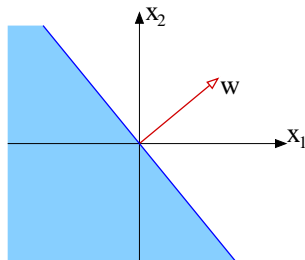
$$o = \text{sign} \left(\sum_i x_i w_i \right)$$

Geometrisk tolkning

$$o = \text{sign} \left(\sum_i x_i w_i \right)$$

Geometrisk tolkning

Separerande hyperplan
Linjär separerbarhet

Inläring i ANN

Vad innebär inläring?

Inläring i ANN

Vad innebär inläring?

Nätets struktur är normalt fix

Inläring i ANN

Vad innebär inläring?

Nätets struktur är normalt fix

Inläring innebär att hitta de **bästa vikterna** w_j

Inläring i ANN

Vad innebär inläring?

Nätets struktur är normalt fix

Inläring innebär att hitta de **bästa vikterna** w_i

Två bra algoritmer för enlagersnät:

- Perceptroninläring
- Deltaregeln

Perceptroninlärning

Perceptroninlärning

- Inkrementell inlärning

Perceptroninlärning

- Inkrementell inlärning
- Vikterna ändras bara vid felklassificering

Perceptroninlärning

- Inkrementell inlärning
- Vikterna ändras bara vid felklassificering
- Uppdateringsregel: $w_i \leftarrow w_i + \eta(t - o)x_i$

Perceptroninlärning

- Inkrementell inlärning
- Vikterna ändras bara vid felklassificering
- Uppdateringsregel: $w_i \leftarrow w_i + \eta(t - o)x_i$
- Konvergerar alltid om klassningsproblemet är lösbart

Deltaregeln (LMS-regeln)

Deltaregeln (LMS-regeln)

- Inkrementell inlärning

Deltaregeln (LMS-regeln)

- Inkrementell inlärning
- Vikterna ändras alltid

Deltaregeln (LMS-regeln)

- Inkrementell inlärning
- Vikterna ändras alltid
- $w_i \leftarrow w_i + \eta(t - \vec{w}^T \vec{x})x_i$

Deltaregeln (LMS-regeln)

- Inkrementell inlärning
- Vikterna ändras alltid
- $w_i \leftarrow w_i + \eta(t - \vec{w}^T \vec{x})x_i$
- Konvergerar endast i statistisk mening

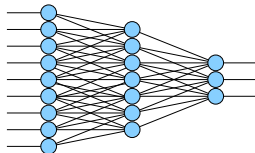
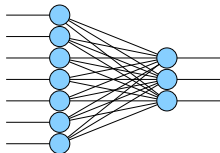
Deltaregeln (LMS-regeln)

- Inkrementell inlärning
- Vikterna ändras alltid
- $w_i \leftarrow w_i + \eta(t - \vec{w}^T \vec{x})x_i$
- Konvergerar endast i statistisk mening
- Hittar en optimal lösning även om problemet inte är exakt lösbart

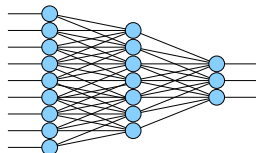
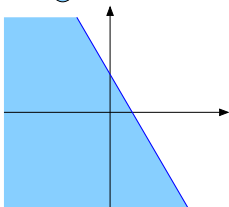
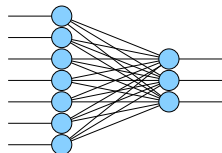
- 1 Artificiella neuronnät
 - Karakteristiska egenskaper
 - Användningsområden
 - Klassiska exempel
 - Biologisk bakgrund
- 2 Enlagersnät
 - Begränsningar
 - Träning av enlagersnät
- 3 Flerlagersnät
 - Möjliga avbildningar
 - Backprop algoritmen
 - Praktiska problem
- 4 Generalisering

Vad är poängen med att ha flera lager?

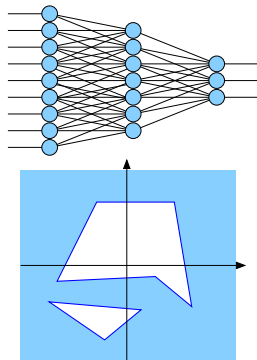
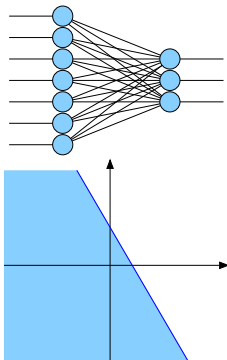
Vad är poängen med att ha flera lager?

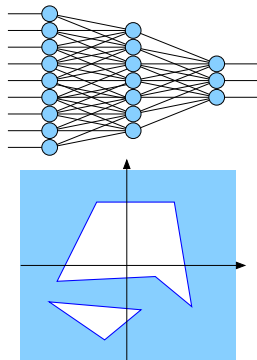
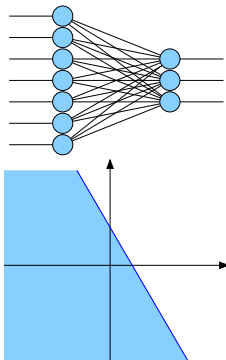
Vad är poängen med att ha flera lager?

Vad är poängen med att ha flera lager?

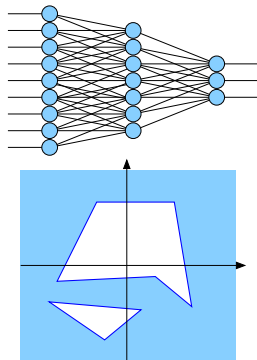
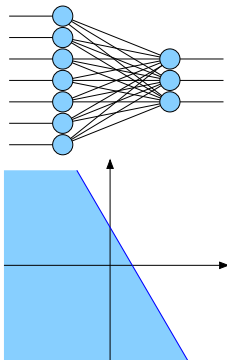

Vad är poängen med att ha flera lager?

Ett tvålageransät kan implementera **godtyckliga beslutsytor**

Vad är poängen med att ha flera lager?

Ett tvålagersnät kan implementera **godtyckliga beslutsytor**
 ...förutsatt att man har *tillräckligt många gömda enheter*

Blir det ännu bättre med ännu fler lager?

Blir det ännu bättre med ännu fler lager?

- Två lager kan beskriva **alla** klassificeringar
- Två lager kan approximera **alla** "snälla" funktioner

Blir det ännu bättre med ännu fler lager?

- Två lager kan beskriva **alla** klassificeringar
- Två lager kan approximera **alla** "snälla" funktioner
- Tre lager kan ibland göra samma sak effektivare

Blir det ännu bättre med ännu fler lager?

- Två lager kan beskriva **alla** klassificeringar
- Två lager kan approximera **alla** "snälla" funktioner
- Tre lager kan ibland göra samma sak effektivare
- Fler än tre lager används mycket sällan

Hur tränar man ett flerlayersnät?

Hur tränar man ett flerlayersnät?

Varken perceptroninlärning eller deltaregeln kan användas

Hur tränar man ett flerlagersnät?

Varken perceptroninlärning eller deltaregeln kan användas

Fundamentalt problem:

När nätet svarar fel vet man inte i vilken riktning vikterna ska ändras för att det ska bli bättre

Hur tränar man ett flerlagersnät?

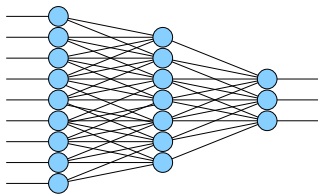
Varken perceptroninlärning eller deltaregeln kan användas

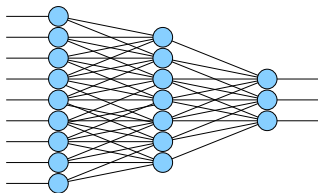
Fundamentalt problem:

När nätet svarar fel vet man inte i vilken riktning
vikterna ska ändras för att det ska bli bättre

Avgörande trick:

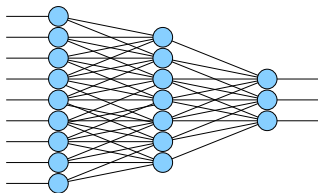
Använd trösklingsliknande kontinuerliga funktioner

Grundidé:

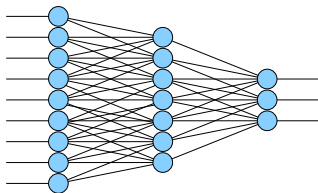
Minimera felet (E) som en funktion av **alla** vikter (\vec{w})

Grundidé:

Minimera felet (E) som en funktion av **alla** vikter (\vec{w})

- 1 Beräkna den riktning i viktrummet dit felet ökar mest:
 $\text{grad}_{\vec{w}}(E)$

Grundidé:

Minimera felet (E) som en funktion av **alla** vikter (\vec{w})

- 1 Beräkna den riktning i viktrummet dit felet ökar mest:
 $\text{grad}_{\vec{w}}(E)$
- 2 Ändra vikterna i motsatt riktning

$$w_i \leftarrow w_i - \eta \frac{\partial E}{\partial w_i}$$

Normalt utnyttjar man felet för ett exempel i taget

Normalt utnyttjar man felet för ett exempel i taget

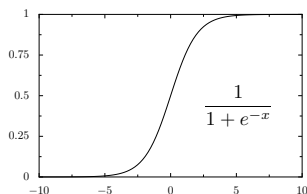
$$E = \frac{1}{2} \sum_{k \in \text{Out}} (t_k - o_k)^2$$

Normalt utnyttjar man felet för ett exempel i taget

$$E = \frac{1}{2} \sum_{k \in \text{Out}} (t_k - o_k)^2$$

Som trösklingsliknande funktion används ofta

$$\rho(y) = \frac{1}{1 + e^{-y}}$$

Gradienten kan uttryckas som en funktion av ett *lokalt generaliserat fel* δ

$$\frac{\partial E}{\partial w_{ji}} = -\delta_i x_j$$

Gradienten kan uttryckas som en funktion av ett *lokalt generaliserat fel* δ

$$\frac{\partial E}{\partial w_{ji}} = -\delta_i x_j \quad w_{ji} \leftarrow w_{ji} + \eta \delta_i x_j$$

Gradienten kan uttryckas som en funktion av ett *lokalt generaliserat fel* δ

$$\frac{\partial E}{\partial w_{ji}} = -\delta_i x_j \quad w_{ji} \leftarrow w_{ji} + \eta \delta_i x_j$$

Utlagret:

$$\delta_k = o_k \cdot (1 - o_k) \cdot (t_k - o_k)$$

Gradienten kan uttryckas som en funktion av ett *lokalt generaliserat fel* δ

$$\frac{\partial E}{\partial w_{ji}} = -\delta_i x_j \quad w_{ji} \leftarrow w_{ji} + \eta \delta_i x_j$$

Utlagret:

$$\delta_k = o_k \cdot (1 - o_k) \cdot (t_k - o_k)$$

Gömda lager:

$$\delta_h = o_h \cdot (1 - o_h) \cdot \sum_{k \in \text{Out}} w_{kh} \delta_k$$

Gradienten kan uttryckas som en funktion av ett *lokalt generaliserat fel* δ

$$\frac{\partial E}{\partial w_{ji}} = -\delta_i x_j \quad w_{ji} \leftarrow w_{ji} + \eta \delta_i x_j$$

Utlagret:

$$\delta_k = o_k \cdot (1 - o_k) \cdot (t_k - o_k)$$

Gömda lager:

$$\delta_h = o_h \cdot (1 - o_h) \cdot \sum_{k \in \text{Out}} w_{kh} \delta_k$$

Felet δ propagerar bakåt genom lagren
Error backpropagation (BackProp)

Att tänka på när man använder BackProp

Att tänka på när man använder BackProp

- Långsam
Kräver normalt tusentals genomgångar av datamängden

Att tänka på när man använder BackProp

- Långsam
Kräver normalt tusentals genomgångar av datamängden
- Gradientföljning
Riskerar att fastna i lokala minima

Att tänka på när man använder BackProp

- Långsam
Kräver normalt tusentals genomgångar av datamängden
- Gradientföljning
Riskerar att fastna i lokala minima
- Många parametrar
 - Steglängden η
 - Antal lager
 - Antal gömda enheter
 - In- och utrepresentationen
 - Initiala viktvärden

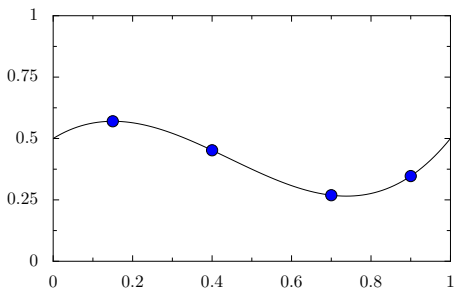
- 1 Artificiella neuronnät
 - Karakteristiska egenskaper
 - Användningsområden
 - Klassiska exempel
 - Biologisk bakgrund
- 2 Enlagersnät
 - Begränsningar
 - Träning av enlagersnät
- 3 Flerlagersnät
 - Möjliga avbildningar
 - Backprop algoritmen
 - Praktiska problem
- 4 Generalisering

Generalisering

Näten *interpolerar* normalt mjukt mellan träningsdatapunkterna

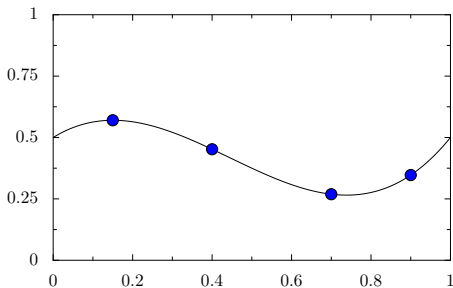
Generalisering

Näten *interpolerar* normalt mjukt mellan träningsdatapunkterna

Generalisering

Näten *interpolerar* normalt mjukt mellan träningsdatapunkterna

Ger oftast bra generalisering

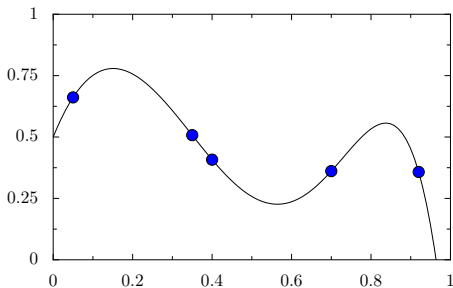
Risk för överinlärning!

Risk för överinlärning!

Om nätet har för många frihetsgrader (vikter) är risken större att inlärningen hittar en "konstig" lösning

Risk för överinlärning!

Om nätet har för många frihetsgrader (vikter) är risken större att inlärningen hittar en "konstig" lösning

Genom att begränsa antalet gömda noder får man bättre generalisering

Genom att begränsa antalet gömda noder får man bättre generalisering

